

Visie op lezen

Februari 2019

Inhoud

Inleiding	3
H1: Visie leesbevordering	4
H2 Leesbevorderende activiteiten.....	5
H3: Leesactiviteiten	8
H5 De bibliotheek op school	6
H6 Coördinatie leesonderwijs	11

Inleiding

Lezen is een belangrijke pijler op De Ladder. Op iedere school leren kinderen lezen. De Ladder doet pak dit nét even wat anders aan dan gemiddeld.

Naast de gebruikelijke lessen van technisch- en begrijpend lezen, is een belangrijke pijler op De Ladder de leesbevordering.

Leesbevordering zien we als basis van het totale leesonderwijs. Zonder aandacht voor leesbevordering mist het technisch lezen een belangrijke stimulans. Leesbevordering is dus niet het uiteindelijke doel van het leesonderwijs, maar een noodzakelijk begin. Kinderen leren beter en onthouden meer door zelf ontdekken. Op De Ladder is er extra aandacht voor het stimuleren van een prikkelend en uitdagend leesklimaat op school. In het eerste hoofdstuk staat onze visie beschreven op leesbevordering.

Gedurende het schooljaar worden verschillende activiteiten georganiseerd op het gebied van lezen. Zo doet De Ladder mee aan de nationale voorleesdagen, de kinderboekenweek en de nationale voorleeswedstrijd. In hoofdstuk 2 staan de leesbevorderende activiteiten beschreven.

Op een centrale plek in de school is een eigen grote schoolbibliotheek, voorzien van de nieuwste titels van boeken. Kinderen vanuit de leerlingenraad mogen zelf aangeven, welke boeken zij graag terugzien in de bibliotheek.

Van lezen kun je leren

H1: Visie op leesbevordering

Leesbevordering zien we als basis van het totale leesonderwijs

Doel leesbevordering

Het belangrijkste doel van leesbevordering is het stimuleren van leesplezier.

Leesplezier is een motivatiebron om boeken te gaan lezen en waarderen. Vanuit het leesbevordering-perspectief kunnen techniek en begrip worden versterkt.

Kerndoel 9 van het basisonderwijs stelt dat "leerlingen plezier moeten krijgen in het lezen van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten. Het belangrijkste doel van leesbevordering is het stimuleren van leesplezier.

Relatie tussen leesbevordering en technisch, begrijpend en studerend lezen

Door bij het technisch lezen nadrukkelijk de koppeling te maken naar de leesbevordering wordt de motivatie om te leren lezen versterkt en de vaardigheid vergroot.

Leesbevordering kan in beeld komen door te zorgen voor een aantrekkelijke, gevarieerde boekencollectie en gevarieerde oefenvormen.

Door het maken van veel leeskilometers worden tekstbegrip en woordenschat uitgebreid. Dit vergroot de vaardigheid op het gebied van begrijpen en studerend lezen.

In de taalmethode (Taal Actief) die we gebruiken staat aan het begin van elk nieuw hoofdstuk een fragment uit een boek. Ook is er aandacht voor toneellezen, voordragen van gedichten en het afmaken van verhalen.

In de leesmethode (Timboektoe) komen boekbesprekingen aan de orde en worden kinderboeken centraal gesteld in de etalagelessen.

H2: Leesbevorderende activiteiten

Kinderboekenweek

Elke kinderboekenweek wordt gehouden met een bepaald thema dat de leidraad vormt bij de organisatie van de activiteiten. Jaarlijks organiseert de kbwcommissie activiteiten rond het thema van de kinderboekenweek.

Uit het lespakket van de kinderboekenweek halen we inspiratie voor de lessen in aanloop naar en tijdens de kinderboekenweek. Het lespakket bevat o.a. lessuggesties, affiches, een kinderboekenmolen en voorleesgids, een kinderboekengeschenk en het prentenboek van de kbw. Vanuit Kunst Centraal worden suggesties gegeven over bv. de opening van de kbw.

We starten de kinderboekenweek gezamenlijk in de aula. De leerkrachten verrichten de openingsactiviteit. Dit wordt elk jaar op een andere manier vorm gegeven maar is uiteraard gerelateerd aan het thema.

De bibliotheek en de plaatselijke boekhandel organiseren ook activiteiten voor kinderen in de kinderboekenweek.

Nationale voorleesdagen

De Nationale Voorleesdagen worden jaarlijks gehouden in januari. In 2004 is de Stichting CPNB een nieuwe campagne gestart. Deze campagne is mede ontwikkeld op initiatief van Stichting Lezen. De doelstelling van de campagne is 'het bevorderen van het voorlezen aan kinderen die nog niet leesvaardig zijn'. De leerkracht van groep ½ leest jaarlijks het prentenboek van het jaar voor in groep 1 en 2.

Tijdens de nationale voorleesdagen hangt er een lijst op de deur van de groepen 1, 2, 3 en 4 waar ouders/opa's en oma's etc. zich kunnen inschrijven om te komen voorlezen voor de klas. Ook lezen de leerkrachten extra voor in deze weken, zodat kinderen in contact komen met verschillende soorten boeken.

We doen mee aan de Nat. Voorleesdagen, omdat we een goede taalontwikkeling belangrijk vinden en zoveel mogelijk willen stimuleren.

De Nationale Voorleeswedstrijd

De Nationale Voorleeswedstrijd is speciaal gericht op de groepen 5, 6, 7 en 8. Na een voorronde in de klas, doen er 2 kinderen per klas mee aan de finale in de aula. De winnaars van groep 7 en 8 doen mee aan de tweede ronde in de plaatselijke bibliotheek. Daarna volgen een regionale en provinciale ronde. Eind mei vindt de landelijke finale plaats.

Dankzij de Voorleeswedstrijd komen kinderen in contact met andere boeken en andere schrijvers. Zo ontdekken ze boeken waarvan ze het bestaan niet eens wisten.

Deelname aan de Ladderjury

Naast deelname aan de Nederlandse Kinderjury wordt er jaarlijks een Ladderjury samengesteld.

Wat wordt het meest populaire boek van het jaar? Een lijst met de Ladder Top Tien wordt ter informatie in de bibliotheek opgehangen.

H3 Schoolbibliotheek

De Ladder beschikt over een eigen grote schoolbibliotheek, gelegen op een centrale plek in de school. De schoolbibliotheek beschikt over een grote hoeveelheid boeken; fictie, non fictie, informatief, Engels talig, en boeken voor dyslectische kinderen.

Drie keer in de week is de bibliotheek open en kunnen de kinderen boeken ruilen bij de vrijwilligers. Alle boeken zijn gekoppeld aan 'bibliotheek op school' in samenwerking met de openbare bibliotheek ZOUT in Maarn.

De schoolbibliotheek heeft de boeken tot E4 bij elkaar staan in de boekenkast. Vanaf M5 staan de boeken gesorteerd op schrijver en staan de verschillende niveaus door elkaar.

In de groepen zijn boeken rond het thema van het project aanwezig.

Onze schoolbibliotheek heeft veel verschillende soorten leesboeken. We willen komend schooljaar investeren in (verhalende) informatieboeken, gedichtenbundels en prentenboeken voor oudere kinderen.

De nieuwe boeken worden gepresenteerd in de schoolbibliotheek in een aparte kast/ tafel. De vrijwilligers wijzen de kinderen op de nieuwe boeken. Nieuwe boeken kunnen ook tijdens de opening van een vergadering aan de leerkrachten worden gepresenteerd. Er is een mogelijkheid om de nieuwe boeken te melden in de nieuwsbrief van school.

Het beheer van de boekencollecties

Er zijn twee leescoördinatoren aanwezig die het boekenbestand onderhouden en uitbreiden.

De leescoördinatoren blijven op de hoogte van de nieuw uitgekomen boeken, enthousiasmeren de teamleden, de ouders en de kinderen en voeren leesbevorderende activiteiten uit in de groepen.

Ook evalueren zij aan het eind van het schooljaar het leesplan.

Er is een geormerkt budget voor de aanschaf van nieuwe boeken en andere middelen voor de bieb.

In de bieb bevinden zich boeken voor dyslectische kinderen, informatieve boeken, prentenboeken en drie soorten kinderboeken: recreatieve boeken, Kinderjury boeken en Griffelboeken. Zo kunnen alle soorten lezers op de verschillende niveaus worden bediend.

De boeken staan gerangschikt op niveaus A, B en C.

Daarnaast is er een collectie informatieve boeken en prentenboeken.

Elke maandag- dinsdag en donderdagmiddag van 13.00 tot 14.00 uur zijn er in de bibliotheek vrijwilligers aanwezig om de kinderen van groep 3 t/m 8 te begeleiden bij het uitzoeken van boeken voor in de klas.

Leesmonitor

Meetbaar verbeteren van kennis, vaardigheden en motivatie van basisschoolleerlingen op het gebied van lezen en mediawijsheid,

opdat ze goed zijn voorbereid op het vervolg van hun schoolloopbaan en op hun functioneren in de samenleving.

Jaarlijks neemt De Ladder daarom deel aan deze monitor die gegevens verzamelt over:

- Het leen- en leesgedrag van leerlingen
- De leesmotivatie van leerlingen
- Het leesbevorderende gedrag van leerkrachten

De informatie wordt verzameld met digitale vragenlijsten voor leerlingen (vanaf gr. 4) en leerkrachten (gr. 1-8) die één keer per jaar worden ingevuld.

Naar aanleiding van de ingevoerde gegevens wordt een analyse gemaakt waarbij doelen worden afgesproken voor de periode die volgt.

Na een jaar wordt de volgende meting uitgevoerd om de opbrengsten vast te stellen en zo nodig nieuwe afspraken te maken.

Het effect:

Nederlandse wetenschappers hebben onderzocht wat het effect is van (voor)lezen.

Ze kwamen tot de volgende conclusies:

1. Hoe langer de periode is dat er is (voor)gelezen hoe groter de woordenschat
2. Leerlingen die veel lezen scoren hoger op de cito-onderdelen taal en rekenen/wiskunde.

De resultaten van de monitor worden door de school gebruikt om het leesonderwijs bij te stellen.

Aan het eind van elk schooljaar publiceert de school de resultaten voor ouders.

Samenwerking bibliotheek

De kinderen van de groepen 1/2 bezoeken eens in de twee weken met een groepje de bibliotheek en zoeken 12 boeken uit voor in de klas.

De leesconsulent zoekt voor ons boeken uit de centrale bibliotheek rond de thema's waar wij op school tijdens projectonderwijs aan werken.

De leescoördinatoren houden in de gaten welke activiteiten de (plaatselijke) bibliotheek aanbied.

SchoolWise

Met ingang van september 2016 neemt De Ladder deel aan het programma SchoolWise, een schoolbibliotheekstelsel dat werkt onder de vlag van de regionale bibliotheek ZOUT.

Voordelen van dit systeem zijn:

- Alle kinderen zijn automatisch lid van ZOUT
- Er is overzicht van innemen en uitlenen van de boeken in een goed werkend systeem
- Leerlingen kunnen zelf hun leesgeschiedenis bijhouden
- Binnen een veilige internetomgeving kunnen leerlingen informatie opzoeken
- Leerkrachten hebben inzage in de leesgeschiedenis van de kinderen
- Voor ouders is interessante leesinformatie beschikbaar

H4: Leesactiviteiten

Op De Ladder worden diverse leesactiviteiten georganiseerd om het lezen te stimuleren. Deze leesactiviteiten bevinden zich buit de reguliere lessen van technisch- en begrijpend lezen om. Elke groep heeft 4 dagen in de week van 8.30 tot 8.50 uur een leesactiviteit. Dit geldt voor alle leerkrachten van groep 4 t/m 8. Leerkrachten in groep 3 kunnen hier pas mee starten wanneer kinderen in staat zijn zelfstandig op M3 niveau te lezen. Voor de kinderen die al kunnen lezen bij aanvang van het schooljaar is er aanvullend materiaal; o.a. Humpie Dumpie, een methode voor startend begrijpend lezen en aanvullend materiaal van Veilig Leren Lezen. Leerkrachten zijn vrij in het kiezen van leesactiviteiten. Om het leesniveau van bovenbouwgroepen op peil te houden benadrukken we het belang van variatie. Een leerkracht kan er voor kiezen ouders in te zetten om de verschillende activiteiten te begeleiden.

Vrij lezen

De leerkracht kan er voor kiezen een activiteit aan het vrij lezen koppelen. Stukje voorlezen en vertellen over je boek, grabbelton met vragen, boeken top 5, enz. We streven ernaar dat er elke dag door de leerkracht wordt voorgelezen. Leerlingen moeten tijdens het voorlezen in aanraking komen met complexe zinnen en moeilijke woorden (woordmuur moeilijke woorden) De leerkracht kan er voor kiezen een activiteit aan het vrij lezen koppelen. Stukje voorlezen en vertellen over je boek, grabbelton met vragen, boeken top 5, enzovoort.

Duolezen via Timboektoe

Samen lezen van twee leerlingen met ongeveer hetzelfde leesniveau. De duo's worden door de leerkracht ingedeeld aan de hand van Avi-scores. De duo's kunnen wisselend om de beurt hardop of samen hardop (=koorlezen). Leerlingen van groep 4 en 5 die onder of op het gewenste leesniveau zitten, lezen met vooraf instructie (handleiding Timboektoe). Lezen op tijd (tekst of rijtjes) met stopwatch record verbreken.

Tutorlezen

Samen lezen van twee leerlingen met een minimaal verschil van 2 Avi niveaus. Eventueel groep 3/4, 5/6, 7/8 samen. Eigen leesboek, timboektoe-leeskaarten, eventueel in de hogere groepen een kidsweek

Maatjeslezen

Dit houdt in dat een leerlingen uit groep 7 en 8 een prentenboek gaat voorlezen aan een kleuter. Het voorlezen wordt tijdens de leesmomenen in de eigen klas voorbereid. Dit voorbereiden omvat het technisch lezen, het voordragen, de interactie met de kleuter over de plaatjes en de vooraf geselecteerde woorden uit het verhaal.

In de volgende week worden de woorden zo mogelijk herhaald.

Het doel hiervan is het uitbreiden van de woordenschat.

Boekenkring

Iedere week krijgen één kind of twee kinderen de beurt om iets te vertellen over het leukste boek wat hij/zij de afgelopen tijd heeft gelezen. Bijv. achterkant voorlezen, hoofdpersonen, waarom is het leuk en zou je het aanraden aan klasgenoten.

Deze activiteit kan worden gestart zodra de kinderen zelfstandig kunnen lezen. De leescoördinatoren zorgen eerst dat in hun eigen klas de boekenkring een plek heeft. Ze enthousiasmeren de leerkrachten door tijdens de opening van de vergaderingen een werkvorm van de boekenkring uit te voeren met het team.

Groepslezen

Groep 3 (na de meivakantie) en 4 lezen één keer per week onder begeleiding van ouders in een groepje met leerlingen met hetzelfde leesniveau.

In samenwerking met de leesconsulent hebben wij themakisten voor onze schoolprojecten. De kinderen mogen in de bibliotheek zoeken naar boeken over het project en gebruiken deze voor hun presentaties.

Differentiatie

De bibliotheekboeken zijn gestickerd met het AVI niveau en er staat een symbool op de rug voor het type boek. De kinderen kunnen dus een boek op hun leesniveau kiezen, maar aan de hand van het symbool ook naar het genre kijken.

De methode Timboektoe heeft opdrachten voor de verschillende leesniveaus.

Het is de verantwoording van de leescoördinatoren om ervoor te zorgen dat er een breed aanbod van boeken is.

H5 Technisch- en begrijpend lezen

Het technisch- en begrijpend lezen staan structureel ingeroosterd voor de groepen 1 t/m 8. We werken met de volgende methodes

Nieuwsbegrip

Methode begrijpend lezen waar twee keer per week mee wordt gewerkt vanaf groep 4.

Timboektoe

Methode technisch lezen waarmee vanaf groep 4 wordt gewerkt. De frequentie verschilt van drie keer per week tot één keer per week, dit is afhankelijk van wat de methode voorschrijft.

Lettermuur

De groepen 1 en 2 werken met een lettermuur, waar elke keer een andere letter centraal staat. Hierbij worden door de kinderen activiteiten gedaan rondom deze letter.

Woordmuur

In de groepen 4 t/m 8 wordt gewerkt aan een woordmuur. De leerlingen schrijven woorden die ze moeilijk vinden op tijdens het lezen. Deze woorden worden verzameld en de betekenis daarvan wordt opgezocht.

H6 Coördinatie leesonderwijs

Vanaf het schooljaar 2017/2018 zijn er 2 leescoördinatoren op school aanwezig.

De coördinatoren zijn verantwoordelijk voor de schoolbibliotheek. Zij onderhouden contacten met de bibliotheekvrijwilligers, zij zorgen voor een actueel boekaanbod met de verschillende soorten boeken. Zij onderhouden contact met de leesconsulent. Leescoördinatoren stimuleren de leerkrachten om verschillende werkvormen wat betreft leesbevordering in hun groep te doen, naast het aanbod van de methodes. Leescoördinatoren organiseren de landelijke campagnes op school. De leescoördinatoren leiden het onderzoek naar een nieuw begrip van leesmethode.

De taken worden aan het eind van het schooljaar geëvalueerd, met de directie en het team. Bij de startvergadering wordt het nieuwe jaarplan gepresenteerd.

De leescoördinatoren houden via verschillende sites (waaronder die van schoolwise) workshops en cursussen voor leesbevordering in de gaten en attenderen collega's hier op.

Ook motiveren en attenderen ze collega's op vakliteratuur en digitale informatie.

De coördinatoren verzorgen één keer per jaar op een studiedag een professionalisering voor leesbevordering voor het team. Verder openen zij elke vergadering met een stukje uit een boek uit de schoolbibliotheek, eventueel met een werkvorm voor de boekenkring.